

1. 0-1 folyamok uniform hálózatokban

Definíció. Egy hálózatot uniformnak nevezünk, ha minden él kapacitása egyenlő. Feltesszük (feltehetjük), hogy a közös kapacitás 1.

Uniform hálózatokban vizsgáljuk az optimális folyamokat. Ha azzal a feltétellel élünk, hogy folyamunk minden élen egész értéket vegyen fel, akkor is elérhetjük a maximális folyamértéket. Feltételünk uniform hálózatban azt jelenti, hogy folyamunk $f : E(G) \rightarrow \{0, 1\}$ függvény. Az ilyen folyamokat 0-1 folyamnak nevezük. Egy $f : E(G) \rightarrow \{0, 1\}$ 0-1 folyam azonosítható az $f^{-1}(1) = \{e \in E(\vec{G}) : f(e) = 1\} := F$ élhalmazzal. Azaz az f által leírt F élhalmazból visszafejthető a folyam. Ez az azonosítás ugyanaz mint az $E(\vec{G})$ részhalmazai és az $E(\vec{G})$ -n értelmezett karakterisztikus függvények azonosítása.

Észrevétel. Legyen f egy k értékű 0-1 folyam.

A megmaradási törvény teljesülése azt jelenti, hogy minden v csúcsra — ami nem-forrás és nem-nyelő — ugyanannyi F él fut be, mint ki (v F -befoka egyenlő F -kifokával). Továbbá a nyelőbe k -val több él fut be mint ahány él kifut, a forrásból pedig k -val több él fut ki, mint ahány befut.

Az észrevételt egy formulában összefoglalhatjuk:

$$d_{be}^F(v) - d_{ki}^F(v) = \begin{cases} k, & v = t \\ -k, & v = s \\ 0, & \text{különben.} \end{cases}$$

1. Következmény. Legyen f egy k értékű 0-1 folyam. Legyen F a megfelelő élhalmaz, tegyük fel, hogy F -ben ott van egy irányított kör C élhalmaza. Ekkor az $F - C$ élhalmaz is megfelel egy k értékű folyamnak.

Bizonyítás. Valóban, az ellenőrizendők az élhalmaz be- és kifokaira vonatkozó feltételek. Az irányított kör éleinek elhagyása a kifok és befok különbségét nem változtatja. ■

2. Lemma. Legyen f egy $k(\geq 0)$ értékű 0-1 folyam. Legyen F a megfelelő élhalmaz. Ekkor F tartalmazza k éldiszjunkt st út élhalmazát.

Bizonyítás. $k = 0$ eset nyilvánvaló.

Feltehető, hogy $k > 1$, így $F \neq \emptyset$. F egy folyamat kódol, így észrevételünk alapján a csúcsok F -befokának és F -kifokának különbségeit ismerjük.

Legyen e egy forrásból kiinduló él F -ben (ilyennek lennie kell). Ekkor a fokszám feltételek miatt e -t előre kiterjeszthetjük egy P maximális úttá (kör nem alakulhat ki a bővítés során). Az elakadás csúcsa csak a nyelő lehet. Ezzel találtunk egy $P_1 = Pst$ utat.

Ekkor $F - P$ -re is teljesülnek a megmaradási törvényhez szükséges fokszám feltételek, azaz $F - P$ is egy folyamat kódol. Értéke $k - 1$. Indukcióval befejezhetjük a bizonyítást vagy leírhatunk egy rekurzív (mohó) eljárást ami megtalálja az állítást bizonyító k darab utat. ■

Ha a lemmabeli F irányított körmentes, akkor erősebbet is állíthatunk.

3. Lemma. *Legyen f egy $k (\geq 0)$ értékű 0-1 folyam. Legyen F a megfelelő élhalmaz. Tegyük fel, hogy F körmentes. Ekkor F k éldiszjunkt st út élhalmazának uniója.*

Bizonyítás. Ha a nyelőre illeszkedik befutó és kifutó él is, akkor ezen csatlakozó élpár előre/hátra folytatható. A folytatás szükségszerűen kört alakítani ki, ami ellentmond feltételünknek. Tehát a $k \geq 0$ értékű folyamat kódoló élhalmazban pontosan k él illeszkedik a forrásra és ezek kifutó élek. Hasonlóan pontosan k él illeszkedik a nyelőre és ezek befutó élek.

Az előző lemma alapján található k éldiszjunkt st út éthalmazt F -ben. Ha ezek kiadják a teljes F -et készen vagyunk. Ha nem, akkor lennie kell további éleknek. Ezek egyike sem illeszkedik a forrásra vagy nyelőre. Így egy további él előre/hátra folytatása szükségszerűen irányított körhöz vezetne, ami ellentmondás. ■

A teljesség kedvéért megemlítjük a következő tételt, ami az összes 0-1-folyam-élhalmaz esetén garantál egy felbontást/dekompozíciót éldiszjunkt körökre és utakra.

4. Tétel. *Legyen F egy élhalmaz G -ben. A következők ekvivalensek:*

(i) F egy f folyamat ír le.

(ii) Minden nem nyelő és nem forrás csúcsra ugyanannyi F -él fut be, mint ahány kifut.

(iii) F felírható $\dot{\cup}_i P_i \dot{\cup}_i Q_i \dot{\cup}_i C_i$ alakban, ahol a P_i halmazok egy-egy forrás-nyelő irányított út élhalmazai, a Q_i halmazok egy-egy nyelő-forrás irányított út élhalmazai, a C_i halmazok egy-egy irányított kör élhalmazai. (A jelölésben ott van az a feltétel, hogy az unió tagjai DISZJUNKT élhalmazok.) Továbbá $\{P_i\}$ és $\{Q_i\}$ útrendszerek közül csak egy lehet nem üres.

A tétel a korábbi ötletek segítségével egyszerűen bizonyítható. Sőt egy algoritmus is adható a felbontás megtalálására.

5. Algoritmus. Mohó algoritmus egy F 0-1-folyam-élhalmaz dekompozíciójára.

// F -befokok és F -kifokok különbségeit ismerjük.

Kör keresés: Amíg $F \neq \emptyset$

Ha találunk, vegyük ki egy C irányított kör élhalmazát F -ből.

// A megtalált C egy lehetőség egy összetevőre.

// Mohó módon az output részévé tesszük.

F -et helyettesítsük $F - C$ -vel és térjünk vissza kör keresésre.

// A körkeresésből kilépve az aktuális F

//irányított körmente,

Út keresés: Vegyük ki egy P irányított forrás-nyelő

vagy nyelő-forrás út élhalmazát.

// A megtalált P egy lehetőség egy összetevőre.

// Mohó módon az output részévé tesszük.

// Ha st utat találunk a körmentesség miatt nem

// lehet ts út és fordítva is.

F -et helyettesítsük $F - P$ -vel és térjünk vissza az út keresésre..

Az észrevételt egy kissé finomítjuk: Ha a fenti dekompozícióban $k > 0$ darab st -út szerepel, akkor a folyam értéke k . Ha $\ell > 0$ darab ts -út szerepel, akkor a megfelelő f folyam értéke $-\ell$. Speciálisan, ha f folyam értéke 0 (az ilyeneket cirkulációnak nevezik), akkor élhalmaza diszjunkt irányított körök uniója.

Külön megfogalmazzuk a számunkra fontos következményt.

Definíció. Egy F 0-1-folyam-élhalmaz egyszerű, ha körmentes és éldiszjunkt st utak vagy ts utak uniója.

6. Tétel. Legyen $(\vec{G}; s, t; c)$ egy hálózat, amely kapacitásfüggvénye az azonosan 1 függvény. Ekkor van olyan f optimális folyam (értéke k szükségszerűen nem negatív), amely élhalmaza egyszerű. f értéke (a hálózatbeli maximális folyamérték) k , a dekompozícióban szereplő st -utak száma.

2. Következmények

7. Tétel (Menger-tétele). $\vec{G}$ egy irányított gráf $s, t \in V$ két ($s \neq t$) kitüntetett csúccsal. Ekkor

$$\begin{aligned} \max\{k : P_1, \dots, P_k \text{ éldiszjunkt } st \text{ utak}\} = \\ = \min\{|L| : L \subseteq E(\vec{G}), \vec{G} - L \text{-ben nincs } \vec{st} \text{ út}\}. \end{aligned}$$

Megjegyzés. A tételt a következő „mesével” világíthatjuk meg: Tegyük fel, s lakótelep, t belváros, a rendőrök tudják, hogy bűnözők a lakótelepről a belvárosba tartanak. Utak lezárásával szeretnék ellenőrizni a belvárosba bemenő forgalmat (amely a kresz

betartásával történik, azaz az útszakaszok irányítása szerint halad mindenki). A bizonyítandó állítás bal oldala a bünözők független terveinek maximális száma, míg a jobb oldal a rendőrök számára lezárandó útszakaszok minimális száma.

Bizonyítás. $\leq$: Egyszerű. A fenti mesén alapuló konkrét példa jól megvilágítja az állítást. Tegyük fel, hogy a bal oldal értéke 10. Azaz a bünözők 10 éldiszjunkt tervvel állhatnak elő. Minden útlezárás legfeljebb egy tervet akadályozhat meg (itt használjuk a tervek függetlenségét/éldiszjunkttságát). Azaz a rendőrök számára legalább 10 út lezárása szükséges.

$\geq$: A feladat gráfjában minden él kapacitása legyen 1. Az így kapott H hálózatban az optimális folyamok közt lesz egy, amely egy egyszerű élhalmazzal azonosítható. Ha értéke k , akkor k éldiszjunkt st útra szétszedhető. Ez megfordítva is igaz. k éldiszjunkt st útból összerakható egy k értékű folyam. Azaz

$$\max\{k : P_1, \dots, P_k \text{ éldiszjunkt } st \text{ utak}\} = \max\{é(f) : F \text{ folyam } H\text{-ban}\}$$

A Menger-tételben szereplő élhalmazokat nevezzük szeparáló élhalmazoknak (elhagyásuk után nem lesz st út G -ben). Minden st -vágás $S \rightarrow T$ élei egy szeparáló halmazt adnak. Fordítva is igaz: Bármely L szeparáló élhalmaznak van olyan részhalmaza ami egy vágás élhalmaza: Például a

$$\mathcal{V} = (s\text{-ből } G - L\text{-ben elérhető csúcsok, } s\text{-ből } G - L\text{-ben nem elérhető csúcsok})$$

vágás $S \rightarrow T$ élei L egy részhalmazát adják. Azaz a minimális szeparáló halmazt megkapjuk, ha vesszük azt az st -vágást, amely $S-T$ élei a legkevesebben vannak. Másrészt

$$\min_V c(\mathcal{V}) = \min_V |\{\overrightarrow{xy} : x \in S, y \in T\}|.$$

Összegezve

$$\min\{c(\mathcal{V}) : \mathcal{V} \text{ egy } st\text{-vágás}\} = \min\{|L| : L \subseteq E(\overrightarrow{G}), \overrightarrow{G} - L\text{-ben nincs } \overrightarrow{st} \text{ út}\}.$$

Az MFMC-tétel következménye a Menger-tétel. ■

A tételben az alapgráf irányítottsága nem lényeges.

8. Következmény (Menger tétele (irányítatlan gráfban élfüggetlen utakra vonatkozó változat)). *Legyen G egy irányítatlan gráf, és s, t két pont a gráfban. Ekkor*

$$\begin{aligned} \max\{k : P_1, \dots, P_k \text{ éldiszjunkt } st \text{ utak}\} &= \\ &= \min\{|L| : L \subset E(G), G - L\text{-ben nincs } st \text{ út}\}. \end{aligned}$$

Csak vázoljuk ennek egy lehetséges igazolását: Legyen $\overrightarrow{G}$ az a gráf, amelyet G -ből úgy kapunk, hogy minden $e = xy$ élét helyettesítjük két éllel: egy $\overrightarrow{xy}$ és egy $\overrightarrow{yx}$ éllel (azaz az e él oda-vissza irányított két példányával). Írjuk fel az MFMC-tételt.

Folyamok (folytatás), magasabb fokú összefüggőség-4

A maximális folyamérték kombinatorikus leírásánál kell egy kissé óvatosnak lennünk. Vegyünk egy $f : E(\vec{G}) \rightarrow \{0, 1\}$ optimális folyamot és az ezt leíró F élhalmazt. Ez egyszerűvé tehető egy mohó algoritmussal. Ezt úgy alkalmazzuk, hogy az oda-vissza menő élpárokat (kettő hosszú irányított köröket) dobjuk el F -ből. Ha ezek elfogytak, akkor fejezzük be az egyszerűvé tételt. Legyen F_0 a kapott élhalmaz. (ebben minden eredeti élnek maximum egy példánya szerepel). F_0 éldiszjunkt $\vec{st}$ -utak élhalmazainak uniója. Ezek G -ben megfelelnek st -utak élhalmazainak. Ezek előzetes előkészületeink miatt éldiszjunkt utak lesznek G -ben. (Az előkészületek nélkül ezt nem tudnánk.) Azaz a maximális folyamérték éppen a bizonyítandó egyenlőség bal oldala.

A további része a bizonyításnak teljesen analóg az irányított esettel.

Továbbá útrendszerünk éldiszjunkttsága helyettesíthető az útrendszer belső pont-halmazainak páronkénti diszjunkttságára vonatkozó feltétellel.

9. Következmény (Menger tétele (pontfüggetlen utakra vonatkozó változatok)).

(i) Legyen $\vec{G}$ egy irányított gráf, és legyen s, t két pont a gráfban. Tegyük fel, hogy nincs $\vec{st}$ irányított él, a gráfban. Ekkor

$$\begin{aligned} \max\{k : P_1, \dots, P_k \text{ pontfüggetlen } \vec{st} \text{ út}\} = \\ = \min\{|U| : U \subseteq V(\vec{G}) \setminus \{s, t\} \text{ és } G - U \text{-ban nincs } \vec{st} \text{ út}\}. \end{aligned}$$

(ii) Legyen G egy irányítatlan gráf, és legyen s, t két pont a gráfban. Tegyük fel, hogy nincs st él a gráfban. Ekkor

$$\begin{aligned} \max\{k : P_1, \dots, P_k \text{ pontfüggetlen } st \text{ út}\} = \\ = \min\{|U| : U \subseteq v(\vec{G}) \setminus \{s, t\} \text{ elválasztja } s\text{-et és } t\text{-t}\}. \end{aligned}$$

Ismét csak vázoljuk mi a teendő, ha ezen változatot szeretnénk a fentiek után igazolni.

(i)-hez legyen $\vec{G}'$ az a gráf amely $\vec{G}$ -ből nyerünk a következő módon: Legyen $V(\vec{G}') = \{s, t\} \cup \{x_{be}, x_{ki} : x \in V(\vec{G}) - \{s, t\}\}$. Minden $e = \overrightarrow{xy} \in E(\vec{G})$ élnek feleljen meg egy $e' = \overrightarrow{x_{ki}, y_{be}}$ él (legyen $s_{ki} = s_{be} = s$ és $t_{ki} = t_{be} = t$). $E(\vec{G}')$ élhalmazt alkossák ezek az élek és az $\{\overrightarrow{x_{be}, x_{ki}} : x \in V(\vec{G}) - \{s, t\}\}$ élek.

Írjuk fel az MFMC-tételt $\vec{G}'$ gráfból uniform kapacitások definiálásával kapott hálózatra. A kapott két egyenlőség két oldaláról lássuk be, hogy a bizonyítandó egyenlőség egy-egy oldalával egyenlők.

(ii)-hez korábbi ötleteinket kell összegezni. A részletek kidolgozását az érdeklődő hallgatókra bízunk.

★

A Bsc-ben látott Kőnig-tétel is belátható a folyamok elméletének segítségével, illetve Menger tételének alkalmazásával.

Emlékeztető. Ha egy gráf csúcshalmaz $A \dot{\cup} F$ (alsó és felső pontok) és minden él egyik vége A -beli, másik F -beli, akkor gráfunk páros gráf.

Egy gráf esetén

$$\nu(G) = \max\{|M| : M \text{ párosítás } G\text{-ben}\},$$

$$\tau(G) = \max\{|L| : L \text{ lefogó } G\text{-ben}\},$$

ahol $M \subset E(G)$ párosítás, ha az M -beli élek végpontjai egy $2|M|$ elemű halmazt alkotnak (és így állítanak párba), továbbá $L \subset V(G)$ lefogó ponthalmaz, ha minden élnek legalább az egyik végpontja L -beli. Általában $\nu(G) \leq \mu(G)$, vannak példák, ahol szigorú egyenlőség teljesül.

10. Tétel (Kőnig-tétel). Legyen G egy páros gráf. Ekkor

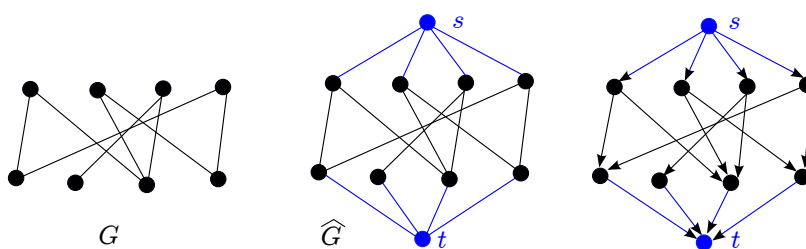
$$\nu(G) = \tau(G).$$

Bizonyítás. F „fölé” helyezzünk egy s csúcsot és pontosan F elemeivel kössük össze. A „alá” helyezzünk egy t csúcsot és pontosan A elemeivel kössük össze. G csúcsai és élei a fenti leírt kiterjesztéssel alkossák a $\widehat{G}$ gráfot.

Ezen gráf minden élt irányítsuk lefelé. Minden élnek legyen 1 kapacitása. Az így kapott uniform hálózatban az egyszerű folyamok megfelelnek egy M párosítás elemeinek (k független élnek) st úttá való kiterjesztésével kapott $\widehat{M}$ úthalmaznak. Az utak számának maximuma

$$\max\{\acute{e}(f) : f \text{ folyam}\} = \nu(G).$$

A szeparáló élhalmazok esetén G -beli élhalmazt nem érdemes beválasztani (egyetlen „folytató” éle elvégzi ugyanazt a munkát). Ha pedig csak s -re vagy t -re illeszkedő élekkel dolgozunk, akkor ez az élhalmaz pontosan akkor választja el s -et és t -t, ha G -beli végpontjai lefogó halmazt alkotnak.

1. ábra.

Összefoglalva

$$\min\{|S| : S \text{ szeparáló élhalmaz}\} = \tau(G).$$

Az MFMC tétel adja a bizonyítandót. ■

Folyamok (folytatás), magasabb fokú összefüggőség-6

A fenti bizonyítás az MFMC alapján dolgozik. Menger tételei után jóval egyszerűbb, ha a G gráfban hivatkozunk Menger tételének irányítatlan, pontfüggetlen változatára.

3. Gráfok magasabb fokú összefüggése

Definíció. Legyen k egy pozitív egész. G gráf k -szorosán élösszefüggő (kélőf), ha tetszőleges k -nál kisebb elemszámú élhalmazát elhagyva a kapott gráf összefüggő lesz. Formulával

$$\forall F \subseteq E(G) : |F| < k \Rightarrow G - F \text{ összefüggő.}$$

A feltételnek teljesülni kell $F = \emptyset$ esetén is, azaz alapgráfunk összefüggő. Az összefüggőségnek meg kell maradnia, ha valódi élelhagyás történik.

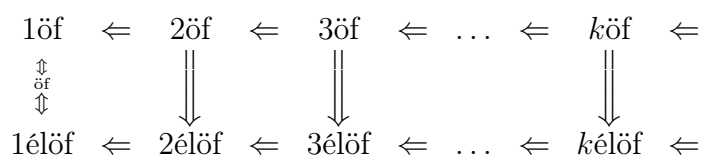
Definíció. Egy G gráf k -szorosán (pont)összefüggő (köf.), ha tetszőleges k -nál kisebb elemszámú csúcshalmazát elhagyva a kapott gráf összefüggő és $|V(S)| > k$. Formálisan

$$\forall U \subseteq V(G) \quad |U| < k \Rightarrow G - U \text{ összefüggő.}$$

A pontszámra adott technikai feltétel szerepe, hogy a gráf elegendően nagy legyen: a csúcsok elhagyása után is legalább két pont maradjon.

Példa. A fák nem kétszeresen élösszefüggők, ha van élük. A körök kétszeresen élösszefüggők, és így kétszeresen összefüggők is, de nem háromszorosan összefüggők. A $k + 1$ ponttú gráfok közül csak a teljes gráf k -összefüggő.

Megjegyzés. A következő diagram a különböző összefüggőségi fogalmak viszonyait foglalja össze. Azon gráfosztályok között, amelyek tartalmazása nem vezethető le a diagramból nincs is tartalmazás.

A vízszintes sorokban levő kapcsolatok a definíciók alapján nyilvánvalóak. A függőleges nyilakkal jelölt kapcsolatok egy kicsit nehezebbek, az alábbi lemmából következnek.

11. Lemma. Legyen e egy G gráf tetszőleges éle és v egy tetszőleges pontja. Legyen $k \geq 2$.

- (a) Ha G k -szorosán élösszefüggő, akkor $G - e$ $(k - 1)$ -szeresen élösszefüggő.
- (b) Ha G k -szorosán összefüggő, akkor $G - v$ $(k - 1)$ -szeresen összefüggő.

(c) Ha G k -szorosán élösszefüggő, akkor $G - v$ -nek tetszőleges számú komponense lehet.

(d) Ha G k -szorosán összefüggő, akkor $G - e$ $(k - 1)$ -szeresen összefüggő.

Célunk, hogy belássuk a többszörösen összefüggő gráfok következő jellemzését.

12. Tétel. (i) Egy G gráf akkor és csak akkor k -szorosán élösszefüggő, ha tetszőleges két pontja között létezik k darab páronként éldiszjunkt út.

(ii) Egy G gráf akkor és csak akkor k -szorosán összefüggő, ha tetszőleges két pontja között létezik k darab út, amelyek belső pontjainak halmaza páronként diszjunktak (Útjaink pontfüggetlenek), továbbá $|V(G)| > k$.

A két állítás egy-egy iránya egyszerű: a megfelelő utak létezése garantálja a megfelelő összefüggőséget. Valóban: Tegyük fel, hogy a gráfunk megfelelő ritkítása után nem összefüggő gráfot kapunk, azaz két maradék pont között — x és y — nem lesz út. A feltételt x és y -ra alkalmazva a garantált úrendszer mindegyikét megszüntette a ritkítás. Az utak függetlensége miatt ez nem lehet.

13. Tétel. Legyen G gráf, k pozitív egész.

(i) G akkor és csak akkor k -szorosán élösszefüggő, ha bármely $x, y \in V(G)$ -re létezik k darab páronként éldiszjunkt xy út G -ben.

(ii) G akkor és csak akkor k -szorosán összefüggő, ha $|V(G)| > k + 1$, és bármely x, y csúcsra létezik k darab páronként pontfüggetlen xy út G -ben, azaz utak, amelyek belső pontjainak halmazai páronként diszjunktak.

Bizonyítás. Legyen G , x , y és k adott.

(i) Ha létezik k darab éldiszjunkt xy út G -ben, akkor $k - 1$ él elhagyásával még el lehet jutni x -ből y -ba, ezért G k -szorosán élösszefüggő.

Tegyük fel, hogy G k -szorosán élösszefüggő, és alkalmazzuk a Menger-tételt.

$$k \leq \min\{|L| : L \subseteq E(G), G - L \text{-ben nincs } xy \text{ út}\} = \\ = \max\{l : P_1, \dots, P_l \text{ éldiszjunkt } xy \text{ utak}\}$$

Ezért létezik k darab éldiszjunkt xy út G -ben.

(ii) Ha létezik k darab pontfüggetlen xy út G -ben, akkor $k - 1$ darab $V(G) \setminus \{x, y\}$ -beli pont elhagyásával még el lehet jutni x -ből y -ba, ezért G k -szorosán összefüggő.

Tegyük fel, hogy G k -szorosán összefüggő. Legyen az xy élek halmaza P , P elemszáma p . A P -beli élek pontfüggetlen xy utak. Ha $p \geq k$, akkor teljesül az állítás. Ha $p \leq k - 1$, akkor $G - P$ $k - p$ -szeresen összefüggő, azt kell belátni,

hogy létezik $k - p$ pontfüggetlen xy út $G - P$ -ben. Alkalmazzuk a Menger tételének irányítatalan, pontfüggetlen változatát ($G - P$ -ben x és y nem összekötött).

$$k - p \leq \min\{|U| : U \subseteq V(G) \setminus \{x, y\}, G - P - U \text{-ban nincs } xy \text{ út}\} = \\ = \max\{l : P_1, \dots, P_l \text{ pontfüggetlen } xy \text{ utak } G - P \text{-ben}\}$$

Ezért létezik $k - p$ darab pontfüggetlen xy út $G - P$ -ben. k darab pontfüggetlen st utat kapunk G -ben, ha ehhez hozzávesszük P elemeit minde 1-hosszú st utakat. ■

★

Definíció. A G gráf összefüggőségi paraméterei:

$$\kappa_e(G) = \begin{cases} \max\{k : G \text{ } k\text{-szorosán élösszefüggő}\}, & \text{ha } G \text{ összefüggő} \\ 0, & \text{ha } G \text{ nem összefüggő} \end{cases}$$

$$\kappa(G) = \begin{cases} \max\{k : G \text{ } k\text{-szorosán összefüggő}\}, & \text{ha } G \text{ összefüggő} \\ 0, & \text{ha } G \text{ nem összefüggő} \end{cases}$$

Észrevétel. Minden G gráfra teljesülnek a következők:

$$\kappa_e(G) = \min_{x, y \in E(G)} \max\{k : P_1, \dots, P_k \text{ éldiszjunkt } xy \text{ utak}\} = \\ = \min_{x, y \in E(G)} \min_{\mathcal{V} \text{ } xy \text{ vágás}} |E(\mathcal{V})| = \min_{\mathcal{V} \text{ vágás}} |E(\mathcal{V})|,$$

ahol $\mathcal{V} = \{S, T\}$, $S \cup T = V(G)$, $S \cap T = \emptyset$, $S, T \neq \emptyset$.

14. Lemma. $\kappa_e(G)$ és $\kappa(G)$ is hatékonyan kiszámolható folyam-algoritmussal.

Megjegyzés. $\max_{\mathcal{V} \text{ vágás}} |E(\mathcal{V})|$ kiszámítása nehéz, $\mathcal{NP}$ -teljes probléma.